

Helhetssyn på övergödningen i Västervik

I Västervik har enskilda avlopp kretsloppsanpassats och våtmarker och dammar har anlagts för att minska flödet av närsalter till Gamlebyviken och övriga kustområdet. Resurser har även lagts på att utbilda och informera politiker, allmänhet och markägare. Resultatet är en bättre vattenkvalitet, men också en insikt om att det krävs en helhetssyn på vattenplanering och miljö för att åtgärda övergödningen.

Projektet Framtid Gamlebyviken visar hur övergödningen i ett kustvatten kan åtgärdas med en helhetssyn på vattenplanering och miljö. Med stöd från det lokala investeringsprogrammet (LIP) har Västerviks kommun lämnat bidrag till fastighetsägare som har åtgärdat och kretsloppsanpassat enskilda avlopp, och till lantbrukare som har anlagt våtmarker och dammar. Kommunen har även anlagt två naturstigar i anslutning till våtmarkerna. Förutom förbättrad vattenkvalitet och ökad biologisk mångfald, har projektet lett till ökad miljöinsikt och förändrade attityder hos politiker, markägare och allmänhet. Något som har stor betydelse i det fortsatta arbetet med en uthållig utveckling.

POSITIVA EFFEKTER PÅ MILJÖ OCH EKONOMI

- Utsläppen av närsalter har minskat med ca 40 ton kväve (59 %) och 1,2 ton fosfor (53 %)
- Syrehalterna i Gamlebyvikens djuphåla och den biologiska mångfalden i dammarna har ökat

Foto: Gun Lindberg

- Tre mil skyddszoner har anlagts längs vattendragen
- 31 ha våtmark och dammar har anlagts
- 188 enskilda avlopp har kretsloppsanpassats
- Avloppen i 38 stugor i kommunens semesteranläggning har kretsloppsanpassats
- Näring har återförts till jordbruket
- Förbättrade rekreativsmöjligheter

GENOMFÖRANDE

Att återföra näringen i urinen till jordbruket – avlopp i kretslopp – har varit en ledstjärna för Framtid Gamlebyviken. LIP-stödet innebar att fastighetsägarna kunde ställa om till urinsorterande system. Projektet har blivit framgångsrikt tack vare ett väl fungerande system och ett avtal med en lantbrukare som hämtar och mellanlagrar urinen och använder den som näring i jordbruket. Utmärkande är också en politisk samsyn inom kommunen kring att övergödningen ska åtgärdas.

POTENTIAL OCH FRAMTIDA NYTTA

Hösten 2006 inleddes arbetet med en Kustvattenstatus för kommunen. Den innehåller ett åtgärdsprogram som ligger till grund för fortsatta åtgärder, bland annat insatser för att åtgärda enskilda avlopp. I dag finns också ett Naturum i området som informerar om Östersjöns miljö och kustvattnen.

VARFÖR ETT GOTT EXEMPEL

Att skapa hållbara och kretsloppsanpassade vatten- och avloppssystem är viktigt för samhällets infrastruktur och för miljön. En del av kretsloppsanpassningen är att återanvända urinen med dess näringsämnen och energi. Fosfor bör återföras till åkermark och annan produktiv mark. Våtmarker har även en viktig vattenhushållande funktion. De fungerar som reningsverk, minskar översvämningar, bidrar till minskad övergödning och står för en betydande del av den biologiska mångfalden. Framtid Gamlebyviken har utgått från ett avrinningsområdesperspektiv och har lyft kunskapsnivån hos politiker, markägare och allmänhet. I dag finns en insikt om varför det är viktigt att åtgärda enskilda avlopp och att det krävs en helhetssyn på vattenplanering och miljö för att komma till rätta med övergödningen. Det räcker inte med enstaka punktinsatser – det krävs många olika slags åtgärder för att nå ett gott resultat.

MER INFORMATION

Kontakt:
Gun Lindberg, Västerviks kommun, tel. 0490-88879,
gun.lindberg@vastervik.se

Projektet på webben:
www.vastervik.se (projekt Gamlebyviken)

Mer information om Goda exempel:
www.naturvardsverket.se/godaexempel
www.naturvardsverket.se/mir

FAKTA

LIP Västervik 1999
Åtgärd nr 01
Miljöinvestering: 22,8 mkr
Bidrag: 9,3 mkr

